

ÅRSRAPPORT 16

SPAREBANKEN MØRE

Innhold

3	Styrets årsberetning
5	Resultat
6	Balanse
7	Egenkapitaloppstilling
8	Kontantstrømoppstilling
9	Noteopplysninger
18	Revisors beretning

Styrets årsberetning

INNLEDNING

Sparebanken Møres Pensjonskasse ble opprettet den 31. desember 1987 av Sparebanken Møre for å forvalte bankens pensjonsordning for dens ansatte og pensjonister. Pensjonskassen skal yte alderspensjon og uførepensjon til pensjonskassens medlemmer, og etterlattepensjon til ektefelle, registrert partner eller barn etter medlem.

Pensjonskassen har forretningskontor i Ålesund. Det er ingen ansatte i pensjonskassen. De administrative funksjonene utføres av ansatte i Sparebanken Møre. Styret i pensjonskassen består av 3 menn og 2 kvinner. To av styremedlemmene er valgt av og blant de ansatte i Sparebanken Møre og pensjonister som har rettigheter i pensjonskassen, og ett styremedlem er uavhengig av pensjonskassen og Sparebanken Møre. Pensjonskassens virksomhet forurenser ikke det ytre miljøet.

Ved utgangen av 2016 hadde pensjonskassen 96 aktive medlemmer. Det var på samme tid 168 alderspensjonister, 42 uførepensjonister, 34 ektefellepensjonister og 1 barnepensjonist. Pensjonskassen forvaltet i tillegg 171 fripoliser.

Sparebanken Møre har gjennomført endringer i sin pensjonsordning de siste årene med betydning for virksomheten i Sparebanken Møres Pensjonskasse. I 2009 ble ytelsesordningen, som er forsikret i pensjonskassen, lukket for nye medlemmer. Alle nyansatte har etter dette mottatt innskuddspensjon. Med virkning fra 1. januar 2010 ble ektefelle- og barnepensjon tatt bort, samt at fripoliseopptjeningen for uførepensjon ble tatt bort. I 2012 ble det vedtatt

en planendring som medførte at de årlige pensjonsutbetalingene reguleres i henhold til pensjonistenes andel av overskuddet. Med virkning fra 31.12.2015 ble ytelsesordningen ytterligere lukket ved at alle ansatte født i 1959 eller senere ble overført fra ytelsespensjon til innskuddspensjon. I forbindelse med denne endringen ble det utstedt 132 nye fripoliser pr 1.1.2016 som forvaltes i pensjonskassen.

RESULTAT FOR 2016

Premieinntekter for 2016 utgjorde 22,7 mill. kroner (39,0 mill. kroner). Inntekter fra de finansielle eiendelene ble 27,8 mill. kroner (5,6 mill. kroner) samlet for kollektiv- og selskapsporteføljen. Økningen i inntekter fra finansielle eiendeler skyldes positiv verdiutvikling i rente- og kapitalmarkedet gjennom 2016, samt at styret i pensjonskassen vedtok å utvide forvaltningsmandatet til å omfatte investeringer i aksjer fra og med 2016. Utbetalte pensjoner utgjorde 15,9 mill. kroner (14,6 mill. kroner), og endring i de forsikringsmessige avsetningene utgjorde 24,1 mill. kroner (21,5 mill. kroner). Det er avsatt 4,8 mill. kroner (2,5 mill. kroner) til styrking av premiereservene for best mulig å kunne imøtekomme kravene til premiereserve i det nye dødelighetsgrunnlaget. Pensjonskassen har totalt styrket premiereservene med 29,9 mill. kroner av totalt oppreserveringsbehov på 45,8 mill. kroner. De forsikringsrelaterte driftskostnadene ble 2,8 mill. kroner (2,7 mill. kroner). Resultat etter skatt for 2016 ble 7,7 mill. kroner (5,9 mill. kroner).

BALANSEN

Pensjonskassens totale forvaltningskapital ved utgangen av 2016 var på 510,0 mill. kroner (468,9 mill. kroner). Investeringer

i aksjer og fondsandeler utgjør 45,1 mill. kroner (0,0 mill. kroner), investeringer i obligasjoner og andre rentebærende instrumenter utgjør 370,0 mill. kroner (345,0 mill. kroner) og bankinnskudd 95,0 mill. kroner (123,1 mill. kroner).

KAPITALFORVALTNING OG RISIKOSTYRING

Forvaltningen av pensjonskassens eiendeler er utkontraktert til Møre Aktiv Forvaltning. Verdijustert avkastning for 2016 ble 5,79 % (1,21 %). Pensjonskassens finansielle risiko er totalt vurdert som lav til moderat, og er knyttet opp til konkrete rammer gjennom det interne kapitalforvaltningsreglementet. Rammene er gjenstand for minst årlig gjennomgang i pensjonskassens styre. De finansielle eiendelene var ved utgangen av regnskapsåret plassert i aksjer og andeler, obligasjoner og andre rentebærende instrument, samt bankinnskudd. Eiendelene er klassifisert som omløpsmidler og vurdert til virkelig verdi.

I kapitalforvaltningsstrategien er det et sentralt mål å sikre kapitalen på en slik måte at pensjonskassen i størst mulig grad blir i stand til å oppfylle sine forsikringsforpliktelser. I likviditetsstyringen er det et sentralt mål at pensjonskassen kan møte de utbetalinger som følger av de forpliktelsene en har påtatt seg. Kapitalen skal forvaltes under hensyn til sikkerhet, risikospredning, avkastning og likviditet. Innenfor rammen av forsvarlig sikkerhet og risikospredning skal pensjonskassen over tid søke å oppnå så god avkastning av de forvaltede midlene som mulig.

Det er etablert et godt system og vel-fungerende rutiner for måling og rappor-

tering knyttet til finansiell og likviditetsmessig risiko. Det gjennomføres periodiske stresstester for å sikre at pensjonskassen har tilstrekkelig bufferkapital i henhold til regulatoriske og tilsynsmessige krav. Resultatene av disse stresstestene rapporteres til pensjonskassens styre. Pensjonskassens system for styring og kontroll evalueres også regelmessig av uavhengig kontrollfunksjon. Totalt sett er etablert internkontroll i pensjonskassen, herunder også internkontrollen hos leverandører av utkontrakterte tjenester, vurdert som velfungerende.

SOLIDITET OG EGENKAPITAL

Pensjonskassens egenkapital er gjennom 2016 styrket og utgjør 45,2 mill. kroner

(37,4 mill. kroner). Fra og med 2016 er spesifikt krav til kapitaldekning på 8 % falt bort ved ikrafttredelse av ny finansforetakslov. Tilsynsmyndighetene har varslet større fokus på pensjonskassenes bufferkapitalutnyttelse etter at nytt regulatorisk regelverk trådte i kraft.

Pensjonskassens solvensmargin utgjorde 262,7 % ved utgangen av 2016 (228,5 %).

DISPONERING AV ÅRETS OVERSKUDD

Det tekniske regnskapet for pensjonskassen viste i 2016 et overskudd på 5 732 000 kroner. Det ikke-tekniske regnskapet viste et overskudd på 1 997 000 kroner. Total-

resultatet utgjorde 7 729 000 kroner. Styret vedtar at det totale overskuddet disponeres på følgende måte:

Overført til annen egenkapital	7 729 000
Sum disponert	7 729 000

FORTSATT DRIFT

Styret bekrefter at forutsetning om fortsatt drift er til stede, og at årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Etter styrets oppfatning gir årsregnskapet et rettviseende bilde av pensjonskassens finansielle stilling pr. 31.12.2016 og for resultatet i regnskapsåret.

Ålesund, 31. desember 2016
15. mars 2017

I STYRET FOR SPAREBANKEN MØRES PENSJONSKASSE

Erik Røkke
STYRETS LEDER

Magny Solnørdal

Leif Kylling

Helge Knudsen

Britt Iren Tøsse Aandal

Sandra Myhre Helseth
DAGLIG LEDER

RESULTAT

Beløp i hele tusen	Noter	2016	2015
TEKNISK REGNSKAP			
Premieinntekter			
Forfalte premier, brutto		22 682	39 062
- Avgitte gjenforsikringspremier		-10	-16
Sum premieinntekter for egen regning		22 672	39 046
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		13 045	14 468
Verdiendringer på investeringer		12 966	-5 393
Realisert gevinst og tap på investeringer		-392	-3 757
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	4, 8	25 619	5 318
Pensjoner mv.			
Utbetalte pensjoner mv.		15 860	14 595
Sum pensjoner mv.		15 860	14 595
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfaste forpliktelser			
Endring i premiereserve		16 188	29 964
Endring i tilleggsavsetninger		0	-8 654
Endring i kursreguleringsfond		7 751	-71
Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		164	282
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfaste forpliktelser	6, 7	24 103	21 521
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader		1 740	1 744
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader		855	795
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	9	2 595	2 539
Resultat av teknisk regnskap		5 732	5 709
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1 131	865
Verdiendringer på investeringer		1 125	-322
Realisert gevinst og tap på investeringer		-34	-225
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	4, 8	2 222	318
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader		151	104
Andre kostnader		74	48
Sum kostnader knyttet til selskapsporteføljen	4, 8	225	152
Resultat av ikke-teknisk regnskap		1 997	166
Resultat før skattekostnad		7 729	5 875
Skattekostnad	11	0	0
Totalresultat	10	7 729	5 875
Disponeringer			
Overført til annen egenkapital		7 729	5 875
Sum disponeringer		7 729	5 875

BALANSE

Beløp i hele tusen	Noter	31.12.2016	31.12.2015
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Investeringer			
Finansielle investeringer som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler		4 020	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning		33 012	27 275
Sum investeringer	4, 8	37 032	27 275
Andre eiendeler			
Bank		8 476	9 735
Sum andre eiendeler	8	8 476	9 735
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Forskuddsbetalte kostnader		0	791
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		0	791
EIENDELER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN			
Investeringer			
Finansielle investeringer som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler		41 038	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	4	336 944	317 747
Sum investeringer	8	377 982	317 747
Andre eiendeler			
Bank		86 509	113 401
Sum andre eiendeler	8	86 509	113 401
Sum eiendeler	2, 3	509 999	468 949
EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER			
Innskutt egenkapital			
Selskapskapital		39 000	39 000
Sum innskutt egenkapital	3	39 000	39 000
Opptjent egenkapital			
Annen opptjent egenkapital		6 167	-1 562
Sum opptjent egenkapital	3	6 167	-1 562
Forsikringsforpliktelseser			
Premiereserve		440 221	424 033
Tilleggsavsetninger		7 115	7 115
Kursreguleringsfond		7 751	0
Premiefond		9 404	0
Sum forsikringsmessige forpliktelseser	6, 7	464 491	431 148
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter		341	363
Sum egenkapital og gjeld	2, 3	509 999	468 949

Ålesund, 31. desember 2016

15. mars 2017

I STYRET FOR SPAREBANKEN MØRES PENSJONSKASSE

Erik Røkke
STYRETS LEDER

Magny Solnørda

Leif Kylling

Helge Knudsen

Britt Iren Tøsse Aandal

Sandra Myhre Helseth
DAGLIG LEDER

OPPSTILLING OVER ENDRINGER I EGENKAPITALEN

2016	Sum egenkapital	Selskapskapital	Risiko-utjevningfond	Annen opptjent egenkapital
Egenkapital pr. 01.01.2016	37 438	39 000	0	-1 562
Totalresultat	7 729			7 729
Egenkapital pr 31.12.2016	45 167	39 000	0	6 167

2015	Sum egenkapital	Selskapskapital	Risiko-utjevningfond	Annen opptjent egenkapital
Egenkapital pr. 01.01.2015	21 563	29 000	0	-7 437
Innbetalt	10 000	10 000		
Totalresultat	5 875			5 875
Egenkapital pr 31.12.2015	37 438	39 000	0	-1 562

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

	2016	2015
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Premieinnbetaling	32 691	5 887
Pensjonsutbetalinger	-15 860	-14 595
Driftsutbetalinger	-2 798	-2 661
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	14 033	-11 369
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Renteinnbetalinger bankinnskudd	4 114	5 375
Renteinnbetalinger obligasjoner	9 524	11 459
Innbetaling av utbytte	610	0
Endring ved kjøp av verdipapirer	-197 961	-169 318
Endring ved salg av verdipapirer	118 529	32 428
Endring ved forfall på verdipapirer	23 000	116 060
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-42 184	-3 996
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetaling av selskapskapital	0	10 000
Netto kontantstrømmer av finansieringsaktiviteter	0	10 000
Netto endring i kontanter og bankinnskudd	-28 151	-5 365
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens begynnelse	123 136	128 501
Beholdning av kontanter og bankinnskudd ved periodens slutt	94 985	123 136

Noteopplysninger

1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet for Sparebanken Møres Pensjonskasse («Pensjonskassen») er satt opp i samsvar med Finansdepartementets forskrift av 20. desember 2011 om årsregnskap for pensjonsforetak.

Pensjonskassen er opprettet av Sparebanken Møre for å forvalte bankens pensjonsordning for dens ansatte og pensjonister. Regelverket for pensjonsordningen er fastsatt gjennom særskilt avtale mellom Pensjonskassen og banken, jf. foretakspensjonsloven § 2-1, 1. ledd.

Når et fratrådt medlem har rett til opptjent pensjon sikres rettighetene ved fripoliser i Pensjonskassen. Til og med 6. november 2012 ble disse rettighetene sikret i livsforsikringsselskapet DNB Liv. Etter dette har nytustedte fripoliser blitt forvaltet gjennom Pensjonskassen.

Sparebanken Møre har gjennomført endringer i sin pensjonsordning de siste årene med betydning for virksomheten i Pensjonskassen. I 2009 ble ytelsesordningen lukket for nye medlemmer. Alle nyansatte har etter dette blitt medlem av bankens innskuddspensjonsordning. Med virkning fra 1. januar 2010 ble

ektefelle- og barnepensjon tatt bort, samt at fripoliseopptjeningen for uførepensjon ble tatt bort. I 2012 ble det vedtatt en planendring som medførte at de årlige pensjonsutbetalingene reguleres i henhold til pensjonistenes andel av overskuddet. Med virkning fra 31.12.2015 ble ytelsesordningen ytterligere lukket ved at alle ansatte født i 1959 eller senere ble overført fra ytelsespensjon til innskuddspensjon.

Arbeidstakerne yter ikke tilskudd til den ytelsesbaserte pensjonsordningen.

Valuta

Årsregnskapet er presentert i norske kroner (NOK).

Alle balanseposter i utenlandsk valuta skal omregnes til NOK etter kurser pr. 31. desember. Løpende inntekter og utgifter i valuta skal omregnes til NOK etter kurser på det tidspunktet de oppstod. Ved utgangen av 2016 hadde Pensjonskassen ingen balanseposter som initielt var i utenlandsk valuta. Løpende inntekter og utgifter gjennom 2016 har også utelukkende vært gjennomført i NOK.

Finansielle eiendeler

Pensjonskassens finansielle eiendeler er klassifisert som omløpsmidler og verdivurdert fortløpende til virkelig verdi basert på observerbare markedsverdier i samsvar med IAS 39.

Renteinntekter fra obligasjoner og bankinnskudd blir tatt med i resultatregnskapet etter hvert som de blir opptjent. Opptjente, ikke betalte renteinntekter ved slutten av året fra obligasjoner blir inntektsført og bokført sammen med tilhørende investeringer i balansen.

Forsikringsforpliktelser

Forsikringsforpliktelsene skal ta hensyn til alle opplysninger som foreligger på tidspunktet for avleggelse av årsregnskapet og avsetningene skal være tilstrekkelige til å dekke Pensjonskassens totale forpliktelser i henhold til avtalene.

Premie og premiereserve er beregnet med dødelighetsgrunnlaget K2013 og et uføregrunnlag tilsvarende IR73.

Der annet ikke er angitt er alle tall i hele tusen.

2 RISIKOSTYRING

Sparebanken Møres Pensjonskasse sin kapitalforvaltningsstrategi definerer strategi og rammer for kapitalforvaltningen av pensjonsmidlene. Den setter også standard for ansvarsforhold, måling, overvåking, og rapportering. Strategien skal gjennomgå minimum årlig og revideres/vedtas av styret i pensjonskassen.

I forvaltningen av pensjonskassers midler står en overfor en hovedrisiko, nemlig muligheten for ikke å kunne oppfylle forpliktelsene overfor pensjonstakerne. I en kapitalforvaltningsstrategi er det et sentralt mål å sikre kapitalen på slik måte at pensjonskassen i størst mulig grad blir i stand til å oppfylle sine forsikringsforpliktelser.

Kapitalen skal forvaltes under hensyn til sikkerhet, risikospredning, avkastning og likviditet. Pensjonskassen skal drive kapitalforvaltningen slik at riktig oppfyllelse av forsikringsforpliktelsene sikres. Forvaltningen skal særlig ivareta sikkerhet over tid på bakgrunn av pensjonskassens langsiktige forpliktelser.

Innenfor rammen av forsvarlig sikkerhet og risikospredning skal pensjonskassen over tid søke å oppnå så god avkastning av de forvaltede midler som mulig. Langsiktigheten i forvaltningen tilsier at pensjonskassen må påta seg både renterisiko og øvrig markedsrisiko for å ha mulighet til en moderat meravkastning utover den risikofrie plasseringsrenten.

Pensjonskassen måler renterisikoen for den rentebærende delen av eiendelssiden ved analyser som gir effekten av en renteendring på 1 prosentpoengs parallelskift i avkastningskurven. Renterisikoen vurderes som moderat.

Tabellen nedenfor viser potensiell resultateffekt for pensjonskassen ved en økning i rentenivået på ett prosentpoeng for pensjonskassens rentebærende verdipapirbeholdning. Beregningen er foretatt basert på gjeldende posisjoner og markedsrenter pr 31. desember.

	Inntil 1 år	1-2 år	Over 2 år	Totalt	Durasjon
2016	-86	1 515	76	1 505	0,15
2015	74	1 832	90	1 997	0,15

Pensjonskassen skal sørge for tilstrekkelig god likviditet til å foreta påregnelige utbetalinger. I den vedtatte likviditetsstyringsstrategien er det et sentralt mål å

sikre at pensjonskassen kan møte de utbetalinger som følger av de forpliktelsene en har påtatt seg. Tabellene nedenfor viser kontraktmessige ikke-dis-

konterte kontantstrømmer. Tallstørrelsene kan således ikke avstemmes mot balansen.

2016	Inntil 1 år	1-3 år	3-5 år	Over 5 år	Sum
Bankinnskudd	94 985				94 985
Aksjer og andeler	45 058				45 058
Obligasjoner	84 729	127 671	153 620	34 311	400 331
Sum	224 772	127 671	153 620	34 311	540 374

2015	Inntil 1 år	1-3 år	3-5 år	Over 5 år	Sum
Bankinnskudd	123 136				123 136
Obligasjoner	36 586	153 804	142 764	52 632	385 786
Sum	159 722	153 804	142 764	52 632	508 922

Pensjonskassens midler deles i to porteføljer:

- Selskapsporteføljen
- Kollektivporteføljen

Selskapsporteføljen utgjør pensjonskassens egenkapital. Kollektivporteføljen er de forsikringstekniske avsetningene i pensjonskassen. Pensjonskassens to

porteføljer er underlagt en felles forvaltning. Det er for de to porteføljene fastsatt hvilke instrumenter det kan foretas investeringer i, og hvilke rammer som skal gjelde innenfor de ulike aktivaklassene. Pensjonskassen skal som hovedregel ikke ha valutarisiko.

Pensjonskassen skal ved hvert kvartal gjennomføre

en stresstest. Den skal analysere hvordan uvanlige markedsforhold vil påvirke pensjonskassens bufferkapital. I analysen er det definert et sett med stresstestscenarier. Med bakgrunn i beregninger basert på definert stresstest er det fastsatt en målstørrelse for bufferkapitalutnyttelse. Stresstesten utføres i henhold til fastsatt stresstest fra Finanstilsynet.

3 EGENKAPITAL OG SOLVENSMARGINKAPITAL

Pensjonskassen skal ha en solvensmarginkapital som til enhver tid er tilstrekkelig til å dekke solvensmargin-kravet beregnet etter nærmere angitte regler.

Tabellen nedenfor viser status for pensjonskassens solvensmarginkapital.

	2016	2015
Solvensmarginkrav	18 294	17 944
Beregnet solvens:		
Innskutt egenkapital	39 000	39 000
Opptjent egenkapital	6 167	-1 562
Urealisert gevinst i selskapsporteføljen	-672	0
Tilleggsavsetninger (50 %)	3 558	3 558
Solvenskapital	48 053	40 996
Solvenskapital utover krav	29 759	23 052
Solvens margin	262,7 %	228,5 %

Pensjonskassens innskutte egenkapital er innbetalt som følger:

SELSKAPSKAPITAL	Beløp
1995	1 000
1997	2 000
2000	4 000
2002	14 000
2012	8 000
2015	10 000
Sum	39 000

4 FINANSIELLE EIENDELER

Obligasjoner

	2016			2015		
	Pålydende	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Pålydende	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
OMF AAA	105 000	105 137	105 161	96 000	96 096	95 214
AAA	15 000	15 000	15 087	12 000	12 128	12 375
AA+ til AA-	36 000	35 857	35 939	24 000	23 939	23 442
A+ til A-	80 000	80 292	80 732	73 000	73 301	73 452
BBB+ til BBB-	13 000	13 000	13 024	12 000	12 205	12 003
Ikke ratet	118 500	118 790	120 013	131 500	131 934	128 536
Sum	367 500	368 076	369 956	348 500	349 603	345 022

Virkelig verdi inkluderer påløpte renter med TNOK 1 015 i 2016 og TNOK 1 087 i 2015.

Aksjer og andeler 31.12.2016	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Aker BP ASA	2 221	4 634
Statoil ASA	3 195	3 784
Aker Solutions ASA	2 547	3 430
Telenor ASA	3 069	2 896
Borregaard ASA	1 776	2 599
Norsk Hydro ASA	2 406	2 569
Subsea 7 S.A.	1 675	2 385
Wilh. Wilh. Holding B-Aksjer	1 764	2 143
Kitron ASA	1 592	1 879
BOLIDEN	1 711	1 719
TGS Nopec ASA	1 271	1 681
XXL	1 748	1 679
Orkla ASA A-aksjer	1 569	1 609
Petroleum Geo-Services ASA	1 143	1 452
BW Offshore Limited	1 013	1 443
Pandora A/S	1 271	1 343
Marine Harvest ASA	1 243	1 249
Grieg Seafood ASA	976	1 091
Aker ASA A-aksjer	980	988
Genmab A/S	985	912
Autoliv SDB	769	831
AMBU AS	780	799
Frontline Ltd	771	756
Akastor ASA	590	749
Norwegian Air Shuttle	438	439
Sum aksjer og andeler	37 502	45 058

Til virkelig verdi over resultatet

31.12.2016	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet observerbare markedsdata
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Aksjer og andeler	45 058	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	5 060	364 896	0
Sum finansielle eiendeler	50 118	364 896	0

Til virkelig verdi over resultatet

31.12.2015	Verdsettelse basert på priser i et aktivt marked	Verdsettelse basert på observerbare markedsdata	Verdsettelse basert på annet observerbare markedsdata
	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	0	345 022	0
Sum finansielle eiendeler	0	345 022	0

Markedsverdien på instrumentene som handles i et aktivt marked er basert på omsatt kurs på balanse-

dagen. For de finansielle instrumenter som ikke omsettes i et aktivt marked benyttes egne verddivurde-

ringer basert på gjeldende markedsforhold, alternativt verddivurdering fra annen markedsaktør.

5 KAPITALAVKASTNING

	Realisert	Verdijustert
2012	5,24	5,24
2013	3,81	4,38
2014	3,98	3,45
2015	1,23	1,21
2016	4,04	5,79

Kapitalavkastningen er beregnet iht "Forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikringsselskaper mv."

6 FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSER

2016	Premie- reserve	Premiefond	Pensjonistenes overskuddsfond	Kursregulerings- fond	Tilleggs- avsetninger	Totalt
Balanse 01.01.2016	424 033	0	0	0	7 115	431 148
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
Netto resultatførte endringer	12 697	0	0	7 751	0	20 448
Overskudd på avkastningsresultatet	3 491	0	0	0	0	3 491
Risikoresultatet tilordnet forsikringskontraktene	0	0	0	0	0	0
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	16 188	0	0	7 751	0	23 939
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
Overføringer mellom fond	0	0	0	0	0	0
Overføringer til/fra selskapet	0	9 404	0	0	0	9 404
Balanse 31.12.2016	440 221	9 404	0	7 751	7 115	464 491

2015	Premie- reserve	Premiefond	Pensjonistenes overskuddsfond	Kursregulerings- fond	Tilleggs- avsetninger	Totalt
Balanse 01.01.2015	394 069	32 124	0	71	15 769	442 033
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
Netto resultatførte endringer	28 722	-32 124	0	-71	-8 654	-12 127
Overskudd på avkastningsresultatet	0	0	0	0	0	0
Risikoresultatet tilordnet forsikringskontraktene	1 242	0	0	0	0	1 242
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	29 964	-32 124	0	-71	-8 654	-10 885
Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser						
Overføringer mellom fond	0	0	0	0	0	0
Overføringer til/fra selskapet	0	0	0	0	0	0
Balanse 31.12.2015	424 033	0	0	0	7 115	431 148

Premiereserven 31.12 før fradrag for gjeld pga endring av dødelighetsgrunnlaget til K2013 utgjør:

	2016	2015
Foretakspensjonordning	325 422	413 370
Fripoliser	130 646	31 308
Sum	456 068	444 678

For å styrke pensjonskassens dødelighetsgrunnlag er det gjort følgende årlige disponeringer:

	Beløp
2011	4 711
2012	10 176
2013	3 478
2014	4 197
2015	2 549
2016	4 798
Sum	29 909
Oppreserveringsbehov	45 757
Gjenværende oppreservering fra overskudd	10 618
Gjenværende oppreservering som må tas fra egenkapitalen	5 230

Finanstilsynet krever at egenkapitalen skal dekke minst 20 % av oppreserveringsbehovet fordelt lineært over en 7 årsperiode fra 1.1.2014, dvs med TNOK 1 307 pr år. Egenkapitalen må bidra med mer hvis kassens rente- og risikooverskudd ikke dekker sin andel av gjenværende oppreserveringsbehov.

7 PREMIEFONDET

	Saldo	Endring	Anvendelse
2012	36 235	882 74	Tilførte renter Midler trukket fra fondet
2013	37 141	906	Tilførte renter
2014	32 124	872 -6 159 270	Tilførte renter Midler trukket fra fondet Midler tilført fondet
2015	0	55 -32 406 227	Tilførte renter Midler trukket fra fondet Midler tilført fondet
2016	9 404	164 9 568	Midler trukket fra fondet Midler tilført fondet

8 INNTEKTER OG KOSTNADER AV FINANSIELLE EIENDELER

Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	2016	2015
Renteinntekter, bankinnskudd	4 114	5 375
Renteinntekter, obligasjoner	9 452	9 958
Utbytte aksjer/fond	610	0
Sum	14 176	15 333

Verdiendringer på investeringer	2016	2015
Urealisert gevinst/tap obligasjoner	6 534	-5 715
Urealisert gevinst/tap fond	0	0
Urealisert gevinst/tap aksjer	7 557	0
Urealisert gevinst/tap egenkapitalbevis	0	0
Sum	14 091	-5 715

Realisert gevinst og tap på investeringer	2016	2015
Realisert gevinst/tap obligasjoner	-4 121	-3 982
Realisert gevinst/tap fond	0	0
Realisert gevinst/tap aksjer	3 695	0
Realisert gevinst/tap egenkapitalbevis	0	0
Sum	-426	-3 982

9 DRIFTSKOSTNADER

	2016	2015
Aktuar	689	593
Reassuranse	8	8
Revisjon 1)	100	153
Finanstilsynsavgift	19	0
Forvaltningskostnader	1 891	1 849
Øvrige driftskostnader	113	88
Sum driftskostnader	2 820	2 691

1) Revisjonskostnader er inklusive merverdiavgift, og inkluderer honorar på kr 9 755 knyttet til skatt og ligningspapir (kr 8 923 i 2015).

Pensjonskassen har ingen ansatte. Daglig leder er ansatt i og får utbetalt lønn fra Sparebanken Møre.

Interne styremedlemmer har ikke mottatt godtgjørelse i 2016. Eksternt styremedlem, Britt Iren Tøsse Aandal, har mottatt kr 32 500 i styrehonorar i 2016.

10 RESULTATANALYSE FOR TEKNISK REGNSKAP

	2016	2015
Renteresultat	3 491	-8 654
Administrasjonsresultat	94	684
Risikoresultat	-2 689	1 242
Rentegaranti 1)	9 634	6 333
Oppreservering ny dødelighetstariff	-4 798	-2 549
Til/fra tilleggsavsetninger	0	8 654
Tilbakeført overskudd på avkastning	0	0
Resultat av teknisk regnskap	5 732	5 709

	2016	2015
Dødsrisikopremie	591	757
Dødsrisikoerstatning	-883	0
Uførerisikopremie	1 574	4 669
Uførerisikoerstatning	-1 428	-2 224
Dødelighetsarv 2)	-4 224	-4 117
Frigjort reserve ved død	1 692	2 173
Reassuransepremie	-10	-16
Risikoresultat	-2 689	1 242

1) Fripoliser på egenbalanse inngår med TNOK 3 630.

2) Fripoliser på egen balanse inngår med TNOK -310.

Fripolisene omfatter kun alderspensjon.

11 SKATTEKOSTNAD

Spesifikasjon av årets skattekostnad	2016	2015
Betalt skatt	0	0
Endring i utsatt skatt	2 049	1 975
Endring i ikke-aktivert utsatt skatt	-2 049	-1 975
Sum skattekostnad	0	0

Beregning av årets skattegrunnlag	2016	2015
Resultat før skattekostnad	7 729	5 875
Permanente forskjeller	0	0
Endring i midlertidige forskjeller	-14 090	5 715
Overført til fremførbart underskudd (+) / benyttet (-)	6 361	-11 590
Årets skattegrunnlag	0	0

Oversikt over midlertidige forskjeller	2016	2015
Aksjer	7 557	0
Omløpsmidler og andre verdipapirer med fast avkastning	866	-5 668
Forpliktelse	0	0
Sum midlertidige forskjeller før underskudd til fremføring	8 423	-5 668
Underskudd til fremføring	-20 127	-13 776
Sum midlertidige forskjeller	-11 704	-19 433
Utsatt skattefordel (24 % i 2016 og 25 % i 2015)	2 809	4 858

Selskapet tilfredsstiller ikke vilkårene for balanseføring av utsatt skattefordel.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 25 % av resultat før skatt (27 % i 2015)	2016	2015
Årsresultat før skatt	7 729	5 875
25 % skatt av resultat før skatt (27 % i 2015)	1 932	1 586
Endret skattesats utsatt skatt	117	389
Endring i ikke-aktivert utsatt skatt	-2 049	-1 975
Beregnet skattekostnad	0	0

12 NÆRSTÅENDE PARTER

Sparebanken Møres Pensjonskasse vil, for å utøve sin normale drift, kjøpe tjenester fra Sparebanken Møre. Transaksjoner skjer på forretningsmessige vilkår.

Forvaltningen av pensjonskassens finansielle eiendeler er satt bort til Avdeling Aktiv Forvaltning i Sparebanken Møre i henhold til inngått avtale. Se note 9 for honorarer. Regnskap og øvrig administrasjon tilhø-

rende pensjonskassen utføres også av Sparebanken Møre. Pensjonskassens daglige leder er ansatt i og får utbetalt lønn fra Sparebanken Møre.

Til styret i Sparebanken Møres Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

UTTALELSE OM REVISJONEN AV ÅRSREGNSKAPET

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Sparebanken Møres Pensjonskasse som består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, oppstilling av endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregn-

skapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for øvrig informasjon. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den ellers viser seg å inneholde vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjons-handlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- vurderer vi om de anvendte regnskaps-prinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende note-opplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;

- vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

UTTALELSE OM ØVRIGE LOVMESSIGE KRAV

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Ålesund, 15. mars 2017

ERNST & YOUNG AS

Ivar-André Norvik
statsautorisert revisor

SPAREBANKEN MØRE

Keiser Wilhelms gate 29/33

Pb. 121 Sentrum, 6001 Ålesund

Telefon 70 11 30 00

Telefax 70 12 26 70

sbm.no